

“Esasen konu hep 2 nokta arasındadır”

Haftalık Politik ve Jeopolitik Gelişmeler

09 Haziran 2025

Bu hizmet size **2blackdot** ve **Tema Grup** tarafından ücretsiz verilmektedir. Bu yazılanlar yatırım tavsiyesi değildir.

Hazırlayan: Hakan Çalışkantürk

2twoblackdots@gmail.com

<https://www.2blackdots.com>

*** Yasal Uyarı:*** Burada yer alan yatırım bilgi, yorum ve tavsiyeleri yatırım danışmanlığı kapsamında değildir. Yatırım danışmanlığı hizmeti; aracı kurumlar, portföy yönetim şirketleri, yatırım ve kalkınma bankaları ile müşteri arasında imzalanacak yatırım danışmanlığı sözleşmesi çerçevesinde ve yetkili kuruluşlar tarafından kişilerin risk ve getiri tercihleri dikkate alınarak kişiye özel olarak sunulmaktadır. Burada yer alan yorum ve tavsiyeler ise genel niteliktedir. Bu yorum ve tavsiyeler mali durumunuz ile risk ve getiri tercihinize uygun olmayabilir. Bu nedenle sadece burada yer alan bilgilere dayanarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir. Gerek bu yayındaki gerekse bu yayında kullanılan kaynaklardaki hata ve eksikliklerden ve bu yayındaki bilgilerin kullanılması sonucundaki yatırımcıların ve/veya ilgili kişilerin uğrayabilecekleri doğrudan ve/veya dolaylı zararlardan, kar yoksunluğundan, manevi zararlardan ve her ne şekilde ve surette olursa olsun üçüncü kişilerin uğrayabileceği her türlü zarardan dolayı **2blackdot** ve **Hakan Çalışkantürk** sorumlu tutulamaz.

**AVRUPA'NIN YENİ GÜVENLİK MİMARİSİ VE STRATEJİK SARSINTILAR:
İNGİLTERE, ALMANYA VE RUSYA BAĞLAMINDA GÜVENLİK TEMELLİ BİR YORUM
Prof. Dr. Murat KOÇ**

Giriş

Avrupa güvenlik mimarisi, Soğuk Savaş sonrası dönemde büyük ölçüde istikrar ve iş birliği ekseninde yeniden yapılandırılmıştı. Ancak 2014'te Kırım'ın ilhakı ve 2022'de başlayan Rusya'nın Ukrayna'ya yönelik geniş çaplı işgali, kıtada güvenlik algılarını kökten değiştirdi. 2025'e gelindiğinde, İngiltere'den yükselen "savaş hazırlığı" mesajları, Almanya'dan gelen "Rusya NATO'ya saldırabilir" uyarıları ve savunma harcamalarında öngörülen büyük artışlar, Avrupa güvenlik mimarisinin yeniden militarize edilmesine işaret ediyor.

1. İngiltere'nin Savaş Hazırlığı: Caydırıcılığın Yeniden Tanımı

İngiltere'nin savaş hazırlığı söylemi, salt bir tehdit algısına değil, caydırıcılık kapasitesini yeniden tesis etme ihtiyacına dayanmaktadır. Bu kapsamda İngiltere hem nükleer kapasitesini hem de konvansiyonel kuvvetlerini modernize etmeye çalışmaktadır. Rusya'nın Avrupa'daki hibrit tehditlerine karşı hazırlık, yalnızca askeri kabiliyetlerin artırılmasıyla sınırlı kalmayıp, siber güvenlik ve enerji güvenliği alanlarında da güçlendirme yönelimlerini içermektedir. İngiltere'nin bu stratejisi, NATO'nun kuzey kanadında liderlik rolünü yeniden pekiştirme arayışının bir parçası olarak da değerlendirilebilir.

2. Almanya'nın Güvenlik Paradigmasındaki Değişim: Yeniden Askerileşme

Almanya'nın geleneksel olarak savunmacı karakterde olan dış politikasının değişmeye başlaması, Avrupa güvenlik mimarisinde yapısal bir dönüşüm anlamına gelmektedir. Alman Genelkurmay Başkanı'nın "Rusya dört yıl içinde NATO'ya saldırabilir" yönündeki açıklaması, yalnızca askeri bir öngörü değil, aynı zamanda politik bir mobilizasyon çağrısıdır. Almanya'nın 100 milyar euroluk özel savunma fonu kurması ve bağımsız bir ordu yapılanmasını güçlendirme hedefi, Avrupa'da Almanya merkezli bir güvenlik düzeni arayışının işareti olabilir. Bu gelişme, NATO içi yük paylaşımı tartışmalarını da şekillendirecektir.

3. Rutte ve NATO Zirvesi: Kolektif Güvenliğin Yeni Parametreleri

NATO'nun 2025 Lahey Zirvesi'nde savunma yatırımlarının artırılması yönünde karar alınması bekleniyor. Rutte'nin bu süreci yönetiyor olması, sadece Hollanda'nın değil, Avrupa kıtasındaki küçük ve orta ölçekli ülkelerin de güvenlikte daha etkin roller üstlenme eğiliminde olduğunu göstermektedir. NATO'nun doğu sınırlarına yönelik kuvvet tahkimatı, hızlı konuşlandırma kapasitesinin artırılması ve ileri savunma üslerinin güçlendirilmesi, kolektif savunmanın yeniden tanımlandığı bir süreci göstermektedir.

4. Rusya'nın Stratejik Yönelimi ve NATO-Rusya İlişkileri

Rusya'nın Ukrayna'daki askeri faaliyetleri, Batı için bir savaş değil, uzun vadeli bir yıpratma stratejisidir. Ancak Avrupa'nın savaş hazırlıklarına verdiği ağırlık, bu yıpratma stratejisini sınırlama potansiyeli taşımaktadır. Öte yandan, Moskova'nın nükleer kartı masada tutmaya devam etmesi, stratejik dengeyi kırılgan hale getirmektedir. Rusya'nın, Belarus üzerinden Orta Avrupa'ya yönelik baskı mekanizmaları oluşturmaları, NATO'nun Baltık ve Polonya'daki savunma düzenlemelerini zorunlu kılacaktır. Bu bağlamda, Avrupa-Rusya ilişkilerinin giderek daha fazla "sert güvenlik" temelli bir düşmanlık ilişkisine evrildiği söylenebilir.

5. Fransa, ABD ve Türkiye'nin Güvenlik Yaklaşımları

Fransa, geleneksel stratejik özerklik yaklaşımı çerçevesinde Avrupa ordusu fikrini desteklemeye devam etmektedir. Ancak Macron yönetiminin son dönemde NATO ile daha uyumlu bir çizgiye yönelmesi, Fransa'nın Avrupa güvenliğinde angajmanını artırabileceğine işaret etmektedir.

ABD ise Avrupa'daki askeri varlığını artırarak, NATO içinde liderliğini pekiştirme arzusundadır. Ancak Asya-Pasifik'teki yükümlülükler nedeniyle Avrupa ülkelerinden daha fazla katkı talep etmektedir. Bu da Avrupa'daki "stratejik özerklik" arayışını yeniden gündeme getirmektedir.

Türkiye ise Karadeniz güvenliği, Güneydoğu Avrupa ve Kafkaslar üzerinden NATO'nun savunma stratejisinde merkezi bir aktör haline gelmektedir. Ayrıca enerji güvenliği, göç yönetimi ve terörle mücadele başlıklarında Avrupa güvenliğinin tamamlayıcı unsurlarını temsil etmektedir.

6. Ukrayna Savaşı ve Evrilen Güvenlik Ortamı

Ukrayna Savaşı'nın evrileceği yön, büyük ölçüde Batı'nın askeri ve siyasi desteğinin istikrarına bağlıdır. Avrupa ülkeleri arasındaki bu askeri kapasite artışları ve yeni güvenlik stratejileri, Ukrayna'nın savunma pozisyonunu doğrudan etkilemektedir. Ancak aynı zamanda savaşın "uzun savaş" dinamiğine evrilmesine neden olarak müzakere yollarını daha da zorlaştırabilir. Bu durum, Avrupa'nın hem savaşın maliyetini taşıma kapasitesini hem de iç siyasi dengelerini test edecektir.

Sonuç: Yeni Güvenlik Mimarisi mi, Yeni Güvenlik Krizi mi?

Avrupa'nın yeni güvenlik mimarisi, artan savunma harcamaları, askeri kapasite inşası ve kolektif caydırıcılığa dayalı olarak yeniden şekillenmektedir. Ancak bu mimarinin sürdürülebilirliği, sadece askeri değil, diplomatik ve ekonomik dayanışma kapasitesine de bağlıdır. Rusya'nın jeostratejik baskısı altında şekillenen bu yapı, yeni bir Avrupa içi uyumun temellerini mi atacak, yoksa Soğuk Savaş benzeri bir bloklaşmayı mı derinleştirecek; bu sorunun cevabı önümüzdeki birkaç yıl içinde belirlenecektir.

Prof.Dr. Murat KOÇ / Çağ Üniversitesi Bölgesel Güvenlik Çalışmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi